

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Door de Vlaamse energietaxshift zullen vanaf 2028 beleidskosten in de elektriciteitsfactuur geleidelijk verschuiven naar fossiele brandstoffen voor de verwarming bij burgers en ondernemingen. Aldus brengt deze hervorming een correctie aan op de huidige situatie waarbij de kosten voor de energietransitie (ondersteuning milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik) uitsluitend rusten op de energievector “elektriciteit”. Daarbovenop wordt een energietaxcut uitgevoerd: de elektriciteitsfactuur wordt bijkomend verlaagd door de teruggave van inkomsten uit ETS2. Zo wordt de Vlaamse energietaxshift budgetneutraal voor huishoudens met een doorsnee energieverbruik.

Deze energietaxshift en -taxcut strekken ertoe de decarbonisatie en elektrificatie van verwarmingsprocessen substantieel en structureel aantrekkelijker te maken, ten einde de broeikasgasuitstoot te verminderen in lijn met de klimaatdoelstellingen en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen met bijhorende geopolitieke risico's en onzekerheden op het vlak van bevoorradingszekerheid en prijsvolatiliteit, te beperken. Concreet zorgt de energietaxshift ervoor dat warmtepompen de meest voordelige oplossing worden voor de verwarming van meer en meer gebouwen, zowel op vlak van operationele kosten als op vlak van *Total Cost of Ownership (TCO)*.

De energietaxshift wordt bovendien gecombineerd met een versterkt renovatiebeleid dat een rechtvaardige transitie ondersteunt. Voor niet-residentiële afnemers wordt hij gecombineerd met een systeem van degressiviteit naar analogie met bestaande degressieve systemen.

De federale wetgeving werd in de vorige legislatuur aangepast om een gewestelijke taxshift via energiebelastingen mogelijk te maken, maar intussen velde het EU Hof van Justitie het 'Disa'-arrest (EU HvJ 30 mei 2024) dat subnationale verschillen in

energiebelastingen in tegenspraak met de Energiebelastingsrichtlijn acht. De enige mogelijkheid die rest om kosten die zich situeren binnen de bevoegdheden van de gewesten te verschuiven van elektriciteit naar fossiele brandstoffen is het schrappen van kosten op elektriciteit, zoals de kosten t.g.v. openbare dienstverplichtingen voor elektriciteitsleveranciers en elektriciteitsnetbeheerders en de bijdrage Energiefonds, en deze ten laste leggen van leveranciers of netbeheerders van fossiele brandstoffen.

De Vlaamse energietaxshift bestaat uit drie verschuivingen:

- De quotumplicht voor de opkoop van warmtekrachtcertificaten (WKC) ten laste van de elektriciteitsleveranciers wordt verschoven naar de leveranciers van fossiele brandstoffen bestemd voor uitsluitend of nagenoeg uitsluitend verwarmingsdoeleinden. De minimale steunverplichting wordt verschoven van de elektriciteitsnetbeheerders naar de aardgasnetbeheerders;
- De openbare dienstverplichtingen inzake rationeel energiegebruik (REG) in hoofde van de elektriciteitsdistributienetbeheerders die momenteel worden gecompenseerd vanuit het Energiefonds worden gedeeltelijk ten laste gelegd van de aardgasdistributienetbeheerders en gedeeltelijk gefinancierd door een vervangende bijdrage Energiefonds op afnamepunten van het aardgasnet (zie infra).

De sociale openbare dienstverplichtingen inzake aardgas zullen niet langer worden vergoed vanuit de Vlaamse begroting, waardoor deze kosten ook door de aardgasdistributienetbeheerders zullen moeten worden gedragen.

De vrijgekomen middelen van de REG-ODV's en de sociale ODV's in het Energiefonds worden voor hetzelfde bedrag gebruikt om de nettokosten van de minimale steunverplichting met betrekking tot groenestroomcertificaten in hoofde van de elektriciteitsdistributienetbeheerders te compenseren en op die manier het elektriciteitsdistributietarief te verlagen. Het gaat dus om een voor de overheid budgetneutrale maatregel. Voor deze maatregel is een wijziging van het Energiebesluit nodig;

- De bijdrage Energiefonds op afnamepunten van elektriciteit voor midden- en hoogspanning wordt gedeeltelijk vervangen door een bijdrage Energiefonds op niet-residentiële afnamepunten van aardgas met een kaliber van minstens 16 m³/u.

Betrachting is daarbij om - in functie van het behoud van competitiviteit - de bestaande degressiviteit van deze kosten volgens verbruiksschijven zoveel als mogelijk te benaderen.

Om het draagvlak voor een Vlaamse energietaxshift te ondersteunen wordt deze operatie nettoneutraal gemaakt voor een gezin met een doorsnee verbruik van 3,5 MWh elektriciteit en 17 MWh aardgas per jaar. Dit betekent heel concreet dat voor een gezin met een doorsnee verbruik de daling van de elektriciteitskosten even groot is als de stijging van de kosten voor aardgas. Naarmate gezinnen minder aardgas verbruiken dan dit doorsnee verbruik (door isolatie, gedragsmaatregelen, overschakeling op fossielvrije verwarmingstechnieken, ...) doen ze een nettovoordeel met deze Vlaamse energietaxshift.

Om voorgaande te realiseren wordt de elektriciteitsfactuur verder verlaagd door de inzet van 174,6 miljoen aan beschikbare ETS2-middelen, voorzien in de meerjarenbegroting voor een energietaxcut.

Indien de inkomsten uit ETS2-emissierechten hoger zouden liggen dan wat werd gebruikt om de inkomsten te begroten, wordt de meerinkomst hiervan additioneel gebruikt om de kosten op elektriciteit bijkomend te verlagen wanneer de meerkost van ETS2 in de fossiele factuur zal doorgerekend worden (dus eveneens vanaf 2028). Dit heeft een bijkomende positieve impact op de elektriciteitsfactuur en dus op de decarbonisatie en elektrificatie.

De benodigde wijzigingen in decreten en besluiten zullen ingaan in functie van een opstart op 1 januari 2028.

Via het voorliggende ontwerp van besluit wordt uitvoering gegeven aan Verschuiving 2 met betrekking tot het verschuiven van openbaredienstverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders naar de aardgasdistributienetbeheerders.

Aan Verschuiving 1 en 3 wordt uitvoering gegeven door een decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering Van een Vlaamse Nutsregulator.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie en Klimaat

BELEIDSDOELSTELLING

Het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 wijst onder het hoofdstuk 4 - Klimaat en Energie op het belang van een Vlaamse energietaxshift.

- Onder het luik gebouwen wordt dit belang als volgt geduid:

Een belangrijke hoeksteen van ons beleid is de renovatie van het Vlaams gebouwenpark. We zetten daarom Mijn VerbouwPremie, Mijn VerbouwLening en Mijn VerbouwBegeleiding verder, we hervormen ze, en maken werk van een Vlaamse taxshift die budgetneutraal is voor de overheid. Die taxshift maakt elektriciteit geleidelijk goedkoper ten koste van fossiele brandstoffen. Samen met de Europese invoering van ETS2 (voor zover die maatregel niet wordt teruggedroefd op Europees niveau) zorgen we zo dat er sneller zal worden gekozen voor investeringen in isolatie, warmtepompen... We brengen eventuele federale maatregelen ter zaken in rekening.

- Onder het luik residentieel wordt dit als volgt geduid:

We stimuleren de klimaat- en energietransitie door werk te maken van het verlagen van de elektriciteitsfactuur door een voor de overheid budgetneutrale taxshift.

- *We zorgen dat de Vlaamse component in de elektriciteitsfactuur niet verder toeneemt als gevolg van eigen Vlaams beleid in deze legislatuur.*
- *De Vlaamse beleidskosten in de elektriciteitsfactuur worden geleidelijk verschoven naar fossiele brandstoffen voor de verwarming bij burgers*

en ondernemingen, rekening houdend met federale initiatieven op dit vlak. Dat doen we om klimaatvriendelijke investeringen substantieel en structureel aantrekkelijker te maken. Die maatregel wordt gecombineerd met een renovatiebeleid dat een rechtvaardige transitie ondersteunt en voor niet-residentiële afnemers een systeem van degressiviteit naar analogie met bestaande degressieve systemen.

- *Het Vlaams Sociaal Klimaatplan (als bijdrage aan het nationale Sociale Klimaatplan) ondersteunt onder meer met middelen uit het Sociaal Klimaatfonds de sociaal kwetsbare doelgroepen bij die taxshift.*

De Beleidsnota Energie en Klimaat gaat onder luik OD 5.2: “We zorgen voor een verbeterde prijsverhouding voor elektriciteit ten opzichte van fossiele brandstoffen” verder in op het in het regeerakkoord voorziene voornemen om de Vlaamse beleidskosten in de elektriciteitsfactuur geleidelijk te verschuiven naar fossiele brandstoffen voor de verwarming bij burgers en ondernemingen.

In het definitief geactualiseerd Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 worden de krachtlijnen van de Vlaamse energietaxshift verder uitgewerkt in paragraaf 2.3.1 Vlaamse taxshift. Daarbij worden de drie onderdelen van de energietaxshift toegelicht (zoals reeds aangehaald in de samenvatting) en wordt aangekondigd dat die nader onderzocht zullen worden.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2026/179 werd op 2 juni 2026 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 26 mei 2026 verkregen.
Het akkoord van de minister van begroting werd op 5 juli 2026 verkregen.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

2.1.1 Probleemstelling en omgevingsanalyse

De verwarming van gebouwen en (industriële) productieprocessen heeft een groot aandeel in de Vlaamse broeikasgasuitstoot. In 2023 werd ongeveer 31% van de Vlaamse broeikasgasemissies onder de Effort Sharing Regulation (12 Mton CO₂-eq) uitgestoten door de gebouwensector en het energetisch gebruik van de ESR-industrie.

Het terugdringen van fossiele brandstofverbruik voor verwarmingsdoeleinden vormt dus een belangrijke stap in het behalen van de Vlaamse klimaatdoelstelling om 40% van de ESR-broeikasgasuitstoot te reduceren tegen 2030 (uit het VEKP 2021-2030). Daarnaast draagt de elektrificatie van verwarmingsprocessen bij aan het behalen van de Vlaamse streefwaarde van 35.647 GWh hernieuwbare energieproductie in 2030, aangezien warmtepompen gebruik maken van omgevingswarmte en dus het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix vergroten.

Uit cijfers van het VEKA en Fluvius blijkt dat momenteel ongeveer 9% van de gebouwen in Vlaanderen ter plaatse geen fossiele brandstoffen meer gebruikt voor verwarming.

Om deze klimaatdoelstellingen te realiseren moet de decarbonisatie en elektrificatie van verwarmingsprocessen substantieel en structureel aantrekkelijker worden gemaakt. Daarom verlaagt de Vlaamse energietaxshift de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen door het verminderen van beleidskosten op elektriciteit en het verschuiven van beleidskosten van elektriciteit naar fossiele brandstoffen. In onderstaande punten worden deze beleidskosten en het belang voor de elektriciteitsfactuur toegelicht.

De Vlaamse beleidskosten in de elektriciteitsfactuur bestaan uit de bijdrage Energiefonds¹ en Vlaamse openbare dienstverplichtingen, ofwel ODV's. De ODV's zijn een reeks verplichtingen die worden opgelegd aan leveranciers, distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (Elia). Deze verplichtingen verzekeren doelstellingen van algemeen belang, zoals energiebesparing, meer decentrale productie, bescherming van huishoudelijke afnemers wanneer zij hun energiefactuur niet kunnen betalen, ... Momenteel wordt het gros van de kosten van de openbare dienstverplichtingen doorgerekend in de elektriciteitsfactuur.

De vergoeding van deze ODV's ten laste van de elektriciteitsfactuur verloopt deels via het inleveren van steuncertificaten, zijnde groenestroomcertificaten (GSC's) en warmtekrachtcertificaten (WKC's), die in de energiekosten van de leverancier worden verrekend², deels via de nettarieven en deels via een vergoeding vanuit de Vlaamse overheid. Strikt genomen zijn deze ODV's dus geen heffingen en is het verschuiven van ODV's dus geen taxshift in de strikte betekenis van het woord.

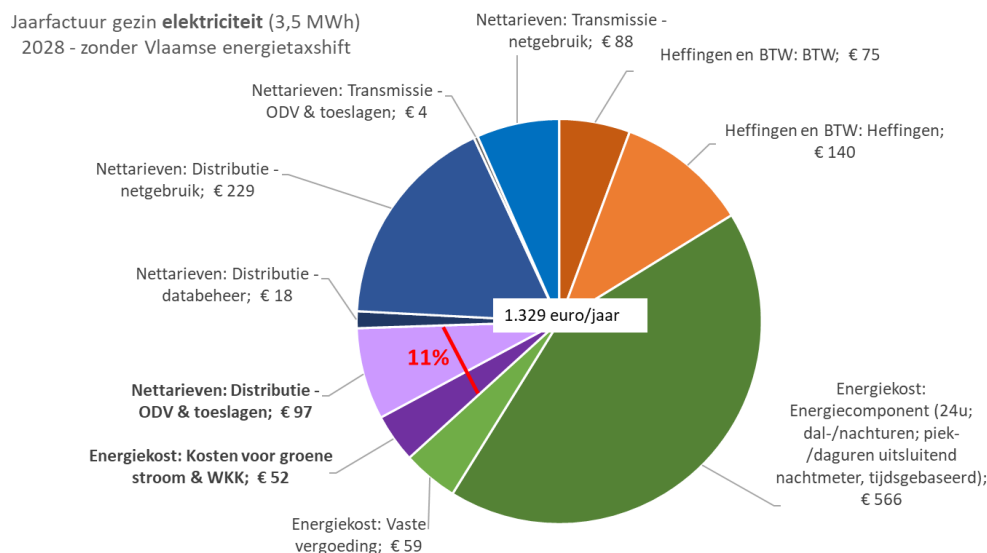
In onderstaande figuur wordt de verwachte energiefactuur in 2028 weergegeven zonder Vlaamse energietaxshift. Zoals uit de figuur blijkt, worden de meeste Vlaamse openbare dienstverplichtingen (en tevens ook de bijdrage Energiefonds) doorgerekend via de elektriciteitsfactuur (11% Vlaamse beleidskosten in de elektriciteitsfactuur vs. 1% in de aardgasfactuur voor een gezin met doorsnee gebruik)³.

¹ Bijdrage Energiefonds op afnamepunten van elektriciteit

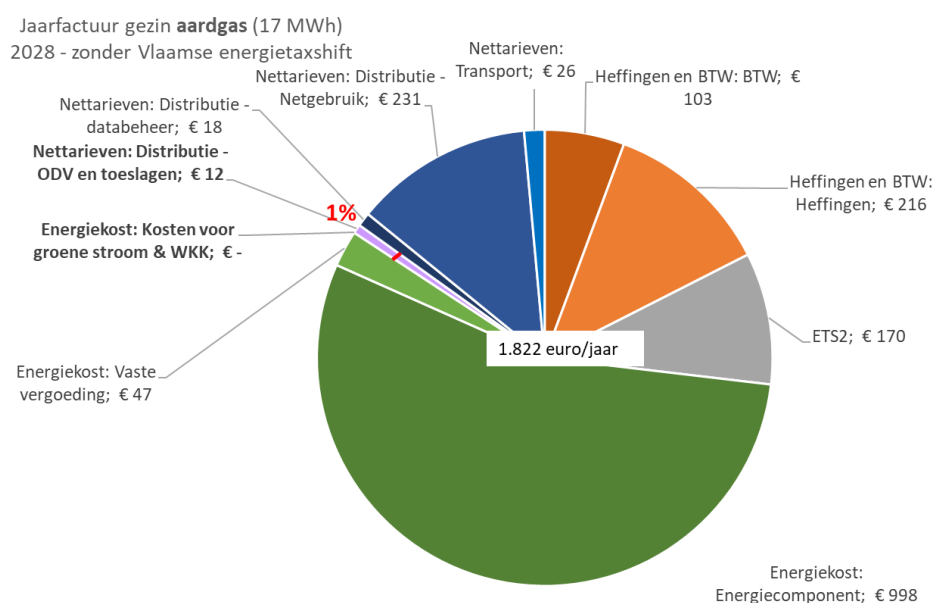
² De leveranciers zijn niet wettelijk verplicht deze kosten door te rekenen, maar rekenen deze kosten uiteraard vaak door omwille van economische redenen.

³ Kost Vlaamse ODV's in euro / MWh in 2026 (bron: Dashboard VNR 'Vlaamse openbare dienstverplichtingen in de factuur (excl. btw):

- 149 euro / 3,5 MWh = 43 euro / MWh voor elektriciteit
- 12 euro / 17 MWh = 0,71 euro / MWh voor aardgas

Figuur 2 – Verwachte prijscomponenten jaarprijs voor elektriciteit voor gezinnen in 2028 (zonder Vlaamse energietaxshift) – Woning met elektriciteitsverbruik 3.500 kWh⁴. Deze werden berekend op basis van de gegevens van het dashboard voor elektriciteitsafnameprijzen van de Vlaamse Nutsregulator. De energiekost werd bepaald door het gemiddelde te nemen van alle maandelijkse jaarprijzen van 2023, 2024 en 2025 om rekening te houden met de variatie van de energiekost in de tijd. Voor de nettarieven, heffingen (accijnzen) en kosten voor groene stroom en WKK werden de bedragen van januari 2026 overgenomen.

Figuur 4 – Verwachte prijscomponenten jaarprijs voor aardgas voor gezinnen in 2028 (zonder Vlaamse energietaxshift) – Woning met verbruik van 17.000 kWh⁵. Deze werden berekend op basis van de gegevens van het dashboard voor elektriciteitsafnameprijzen van de Vlaamse Nutsregulator. De energiekost werd bepaald door het gemiddelde te nemen van alle maandelijkse jaarprijzen van 2023, 2024 en 2025 om rekening te houden met de variatie van de energiekost in de tijd. Voor de nettarieven, heffingen (accijnzen) en kosten voor groene stroom worden de bedragen van januari 2026 overgenomen.

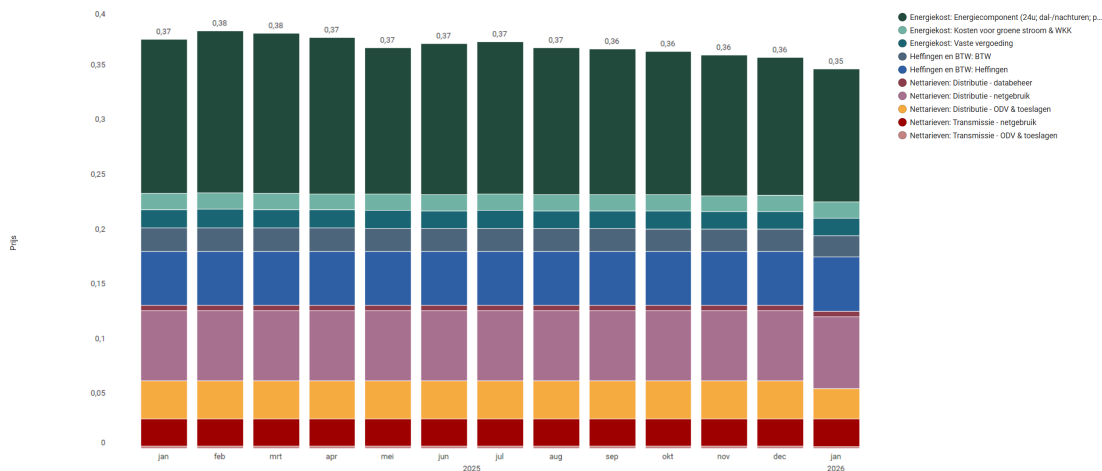
Mede door de doorrekening van het gros van de ODV's via de elektriciteitsfactuur, wordt de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen negatief beïnvloed⁶.

⁴ [Dashboard | Afnameprijzen elektriciteit - Vooruitblik | Vlaamse Nutsregulator](#)

⁵ [Dashboard | Afnameprijzen aardgas - Vooruitblik | Vlaamse Nutsregulator](#)

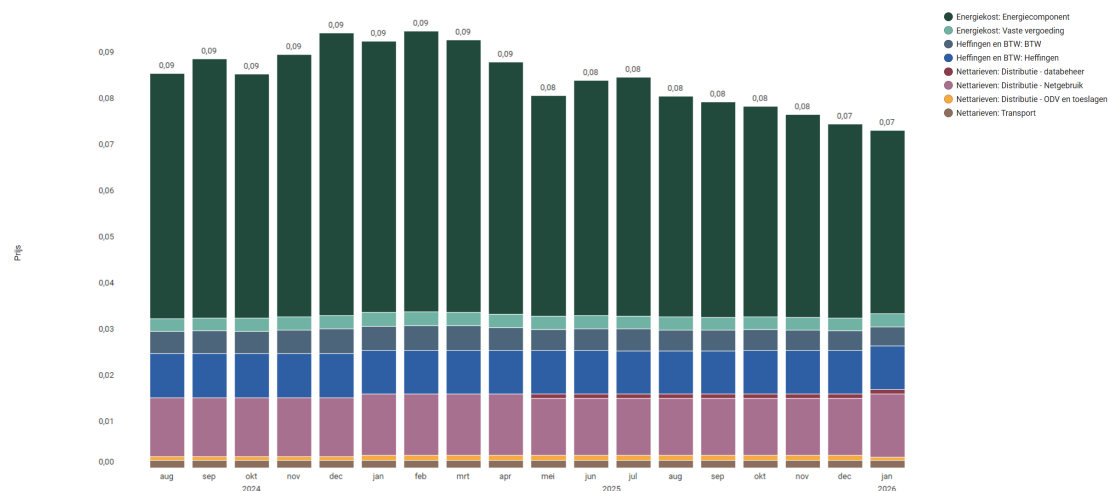
⁶ Naast ook het verschil in federale heffingen (Bijzondere accijnzen, Bijdrage op de energie) in euro / MWh

Onderstaande figuur toont de geschatte evolutie van de jaarprijs voor elektriciteit voor gezinnen (in euro per kWh) voor een woning met verbruik 1.600 kWh dag en 1.900 kWh nacht.

Figuur 3 - Geschatte evolutie jaarprijs voor elektriciteit voor gezinnen – In euro / kWh – Woning met verbruik 1.600 kWh dag en 1.900 kWh nacht⁷

Onderstaande figuur toont de geschatte evolutie van de jaarprijs voor aardgas voor gezinnen (in euro per kWh) voor een woning met verbruik van 17.000 kWh.

Figuur 4 - Figuur - Geschatte evolutie jaarprijs voor aardgas voor gezinnen – In euro / kWh – Woning met verbruik van 17.000 kWh⁸

De prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen (gemiddeld 4,1 tussen 2023 en 2025 voor aardgas) heeft een belangrijke impact bij het maken van investeringsbeslissingen voor bijvoorbeeld de installatie van een warmtepomp op basis van de “Total Cost of Ownership”-benadering, ofwel TCO. Deze benadering neemt niet enkel de initiële investeringskost in rekening, maar houdt ook rekening met de operationele- en onderhoudskosten tijdens het gebruik.

- 46 euro / MWh voor elektriciteit in 2026 en 38 euro / MWh in 2029
- 10,31 euro / MWh voor aardgas (tot 12 MWh in 2026) en 14,45 euro / MWh in 2029

⁷ [Dashboard | Afnameprijzen elektriciteit - Vooruitblik | Vlaamse Nutsregulator](#)

⁸ [Dashboard | Afnameprijzen aardgas - Vooruitblik | Vlaamse Nutsregulator](#)

Hoe meer de prijsverhouding voor de operationele kosten in het voordeel van fossielvrije oplossingen evolueert, des te meer gezinnen en bedrijven voor deze oplossingen zullen kiezen. Dit is niet enkel van belang voor de keuze van het type gebouwverwarming, maar ook voor investeringsbeslissingen voor verwarming in andere sectoren zoals in de landbouwsector of bij industriële processen.

De prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas (E/G) voor een gemiddeld gezin schommelde de laatste jaren tussen de 3,3 en de 5,8. De prijsverhouding van elektriciteit en aardgas was tussen 2023 en 2025 gemiddeld gelijk aan 4,1 voor gezinnen. De gemiddelde prijsverhouding van elektriciteit en stookolie was gelijk aan 4,4. Dit is te hoog om investeringen in warmtepompen financieel aantrekkelijk te maken. Een verhouding van ten hoogste 2 à 2,5 is nodig om de warmtepomp economisch voordeliger te kunnen maken tegenover een gasketel⁹. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat bovenstaande prijsverhouding uitgaat van standaardcontracten (dus geen dynamische tarieven, waarbij warmtepompen kunnen worden ingeschakeld op momenten van lage prijzen) en abstractie maakt van type profielen die bijvoorbeeld eigen elektriciteit opwekken via zonnepanelen.

Warmtepomp	Benodigde maximale prijsverhouding	Ratio moyen de prix observé
Prijsverhouding elektriciteit en aardgas	1.73 - 2.06	4.15 - 6
Prijsverhouding elektriciteit en stookolie	2.37 - 2.58	3.6 - 4.66
Prijsverhouding elektriciteit en propaan	1.72 - 2.05	4.47 - 6.31

Tabel 1 - Benodigde maximale prijsverhouding elektriciteit en fossiele brandstoffen om investeringen in warmtepompen financieel aantrekkelijk te maken (CREG, 21 mei 2024)

Uit een recente studie van VITO¹⁰ blijkt dat warmtepompen in de meeste B- tot F-woningen nog steeds een hogere TCO hebben dan gascondensatieketels bij een prijsverhouding E/G van 2,9. Pas bij een E/G-verhouding van 2,2, worden warmtepompen voor de meerderheid van de B- en C-woningen economisch aantrekkelijker, zonder rekening te houden met de investeringspremies voor warmtepompen. Bij een E/G-prijsverhouding van 1,7 wordt de installatie van een warmtepomp aantrekkelijk voor alle woningcategorieën (VITO, 2025).

2.1.2 Beleidsmaatregelen

De Vlaamse energietaxshift brengt een correctie aan op de huidige situatie waarbij de kosten voor de energietransitie (ondersteuning milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik) uitsluitend rusten op de energievector “elektriciteit”. Deze energietaxshift strekt ertoe de decarbonisatie en elektrificatie van verwarmingsprocessen substantieel en structureel aantrekkelijker te maken ten einde de broeikasgasuitstoot te verminderen in lijn met de klimaatdoelstellingen en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en dus ook de geopolitieke risico's op vlak van bevoorradingszekerheid en prijsvolatiliteit te beperken.

Naast bovenstaand uitgangspunt vormen de volgende principes de basis voor de uitwerking van de Vlaamse energietaxshift:

⁹ Zie de studie 'Analyse over de verhouding tussen de kostprijs voor de verwarming met warmtepompen en andere duurzame technologieën en de kostprijs voor de verwarming met fossiele brandstoffen' (CREG, 21/05/2024) <https://www.creg.be/nl/publicaties/studie-f2786>

¹⁰ Zie de studie 'Economische afweging van lucht-water warmtepomp en gasboiler zonder verbouwing' (VITO, november 2025) <https://vito.be/nl/nieuws/nieuwe-studie-warmtepomp-gasboiler-wat-vandaag-economisch-de-slimste-keuze>

- Voor de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen voor de residentiële en andere sectoren wordt zoveel mogelijk toegewerkt naar de in de definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 vermelde illustratieve prijsverhoudingen. In het VEKP 2021-2030 werd opgenomen dat de Vlaamse energietaxshift – samen met de implementatie van ETS2 - toewerkt naar een prijsverhouding tussen elektriciteit en gas van 2,9 als indicatieve streefwaarden. Voor de niet-residentiële gebouwensector en de ESR-industrie werd een indicatieve prijsverhouding tussen elektriciteit en gas van resp. 2,5 en 2,8 nagestreefd;
- een interne shift van lasten tussen residentiële en niet-residentiële afnemers wordt maximaal vermeden;
- voor gezinnen en ondernemingen wordt de elektriciteitsprijs verder verlaagd door de gedeeltelijke teruggave van ETS2-middelen, teneinde een energietaxcut te realiseren en de energietaxshift budgetneutraal te kunnen invoeren vanuit het perspectief van gezinnen met een actueel doorsnee verbruik van elektriciteit en aardgas¹¹;
- de energietaxshift wordt gecombineerd met een renovatiebeleid dat een rechtvaardige transitie ondersteunt, met een bijzondere focus op de ondersteuning van de plaatsing van warmtepompen;
- er wordt blijvend aandacht besteed aan de concurrentiepositie van niet-residentiële afnemers;
- voor niet-residentiële afnemers behoudt de energietaxshift een systeem van degressiviteit naar analogie met bestaande degressieve systemen (exclusief de supercap-regeling).

De Vlaamse energietaxshift bestaat uit drie verschuivingen die een shift van Vlaamse beleidskosten onder voorgaande uitgangspunten en ambities mogelijk kunnen maken.

- Verschuiving 1: de quotumplicht voor de opkoop van warmtekrachtcertificaten (WKC) ten laste van de elektriciteitsleveranciers wordt verschoven naar de leveranciers van fossiele brandstoffen bestemd voor uitsluitend of nagenoeg uitsluitend verwarmingsdoeleinden. De minimale steunverplichting wordt verschoven van de elektriciteitsnetbeheerders naar de aardgasnetbeheerders;
- Verschuiving 2: de openbare dienstverplichtingen inzake rationeel energiegebruik (REG) ten laste van de elektriciteitsdistributienetbeheerders die momenteel worden gecompenseerd vanuit het Energiefonds worden gedeeltelijk ten laste gelegd van de aardgasdistributienetbeheerders en gedeeltelijk gefinancierd door een vervangende heffing voor de huidige bijdrage Energiefonds.

De sociale openbare dienstverplichtingen inzake aardgas zullen niet langer worden vergoed vanuit de Vlaamse begroting, waardoor deze kosten ook door de aardgasdistributienetbeheerders zullen moeten worden gedragen.

De vrijgekomen middelen in het Energiefonds worden voor hetzelfde bedrag gebruikt om de nettokosten van de minimale steunverplichting met betrekking tot groenestroomcertificaten ten laste van de elektriciteitsdistributienetbeheerders te compenseren en op die manier het elektriciteitsdistributienettarief te verlagen. Voor deze maatregel is een wijziging van het Energiebesluit nodig. De maatregel is dus niet uitgewerkt in dit ontwerp van decreet;

¹¹ En indirect ook voor stookolie

- Verschuiving 3: de bijdrage Energiefonds op afnamepunten van elektriciteit voor midden- en hoogspanning wordt gedeeltelijk vervangen door een bijdrage Energiefonds op niet-residentiële afnamepunten van aardgas met een kaliber van minstens 16 m³/u. De bijdrage Energiefonds zal daardoor een bijkomende drijfveer vormen voor niet-residentiële aardgasafnemers om te elektrificeren, terwijl de huidige bijdrage Energiefonds elektrificatie die gepaard gaat met een verhoging van het spanningsniveau net ontmoedigt.

Via het voorliggende ontwerp van besluit wordt uitvoering gegeven aan Verschuiving 2 met betrekking tot het verschuiven van openbaredienstverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders naar de aardgasdistributienetbeheerders. Onderstaande besprekingen van de impact en de toelichting bij de artikelen hebben dus betrekking op Verschuiving 2.

Aan Verschuiving 1 en 3 wordt uitvoering gegeven door een decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering Van een Vlaamse Nutsregulator. Verschuiving 1 en 3 wordt dus niet verder toegelicht in deze Nota aan de Vlaamse Regering.

2.1.3 Impact

Budgettaire impact in 2028

De impactberekeningen voor Verschuiving 1, Verschuiving 3 en de verdere kostenverlaging (ofwel taxcut) voor elektriciteit worden toegelicht in de Memorie van Toelichting bij het Decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering Van een Vlaamse Nutsregulator.

De impactberekening voor Verschuiving 2 is gebaseerd op gegevens die door Fluvius werden verstrekt:

- De elektriciteitsafnames in 2024 en de bedragen van de REG-ODV's die per sector en per spanningsgroep werden doorgerekend in de nettarieven;
- De aardgasafnames per sector in 2024, waarbij de afnamepunten met een verbruik boven 1 GWh per afnamepunt niet worden meegenomen (naar analogie met de huidige tariefmethodologie voor de sociale ODV's voor aardgas);
- Deze elektriciteits- en aardgasverbruiken worden omgerekend naar 2028 o.b.v. de VEKP-prognoses (zie supra).

Toepassingsgebied REG-ODV's en sociale ODV's				
Verbruik in TWh				
Sector		Elektriciteit		Gas (afnemers met jaarafname < 1 GWh)
		Laagspanning	Middenspanning	
Landbouw	A	0,4	0,4	0,2
Industrie	B, C, D, F, H	0,8	9,3	1,3
Niet-residentieel	E, G, I-S, U	4,4	6,9	7,3

Residentieel	-	9,3	0,0	22,0
Totaal		14,9	16,6	30,8

Tabel 2 – Verwacht energieverbruik in 2028 binnen het huidige en toekomstige toepassingsgebied van de REG-ODV's en sociale ODV's

De verwachte kost van de REG-ODV's bedraagt in totaal 128 miljoen euro in 2028. De verwachte kost van de sociale ODV's voor aardgas bedraagt in totaal 7,4 miljoen euro in 2028. In totaal wordt bij verschuiving 2 dus 135,4 miljoen euro verschoven, waarvan 73,7 miljoen euro verschoven wordt naar de aardgasdistributienetbeheerders en 61,7 miljoen euro naar een bijdrage Energiefonds op afnamepunten op het aardgasnet (verschuiving 3).

De vrijgekomen budgettaire ruimte in de begroting bedraagt in totaal 135,4 miljoen euro. Deze ruimte wordt gebruikt voor een compensatie van 135,2 miljoen euro van de nettokosten van de minimale steunverplichting m.b.t. GSC's in hoofde van de elektriciteitsdistributienetbeheerders. Daarnaast worden 0,2 miljoen euro minontvangsten in het Energiefonds uit de supercap opgevangen.

Het verwachte ODV-tarief voor aardgas wordt berekend door de totale ODV-uitgaven binnen Verschuiving 2 (73,7 miljoen euro) te delen door de totale "ODV-plichtige" afname van aardgas (waarbij de afnamepunten met een hogere afname dan 1 GWh niet worden meegenomen). Dat levert een kostprijs van 2,4 euro per MWh op.

Prijsimpact in EUR/MWh

		Elektriciteit		Gas
Sector	NACE	Laag spanning	Midden spanning	ODV scope < 1 GWh
Landbouw	A	-8,2	-0,9	2,4
Industrie	B, C, D, F, H	-8,2	-0,9	2,4
Niet-residentieel	E, G, I-S, U	-8,2	-0,9	2,4
Residentieel	-	-8,1	-0,9	2,4

Tabel 3 - Prijsimpact Verschuiving 2

Door deze kostprijs te vermenigvuldigen met de REG-ODV-plichtige afname per sector kan de budgettaire impact per sector bepaald worden (zie onderstaande tabel). Om de balans voor verschuiving 2 op nul te brengen wordt 58,1 miljoen euro financiering voorzien door de vervangende bijdrage Energiefonds op afnamepunten voor aardgas (zie verschuiving 3).

	Totale kosten REG-ODV's op elektriciteit (miljoen euro)	Totale kosten REG-ODV's op aardgas (miljoen euro)	Balans (miljoen euro)
Landbouw	-3,8	0,4	-3,4
Industrie, bouw en elektriciteitsproductie	-13,7	3,1	-10,7
Tertiaire sector	-42,4	17,6	-24,8
Residentiële sector	-75,2	52,7	-22,5
	Opvangen van minontvangsten van supercap (miljoen euro)		Balans (miljoen euro)
	-0,2		-0,2
Totaal	-135,4	73,7	-61,7

Tabel 4 - Verschuiving 2: budgettaire impact per sector in 2028

Maatschappelijke impact

Hieronder wordt de maatschappelijke impact als gevolg van Verschuiving 1, 2 en 3, en van de verdere kostenverlaging (taxcut) voor elektriciteit besproken in zijn geheel.

Voor **huishoudens** zal de Vlaamse energietaxshift leiden tot een verwachte daling van de elektriciteitsprijs met -22,9 euro/MWh en een verwachte stijging van de aardgasprijs met 4,7 euro/MWh bv en van de stookolieprijs met 3,4 euro/MWh ovw. In onderstaande tabel wordt de prijsimpact voor huishoudens weergegeven per eenheid energiedrager en op jaarbasis.

	Elektriciteit	Aardgas		Stookolie	
Prijsimpact (EUR/MWh)	-22,9	4,7		3,4	
Prijsimpact		0,055 EUR/m ³		0,034 EUR/liter	
Jaarverbruik (MWh)	3,5	12	17	17	23,26
Impact op jaarbasis (EUR/gezin/jaar)	-80,0	56,5	80,0	57,5	78,6
Impact op jaarbasis (EUR/gezin/jaar) (incl. btw)	-84,8	59,9	84,8	69,5	95,2

Tabel 5 – Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energiekosten van huishoudens (exclusief en inclusief 6% btw op elektriciteit en gas en 21% op stookolie)

Voor **ondernemingen** wordt de impact van de Vlaamse energietaxshift op de elektriciteits- en aardgasprijs weergegeven in onderstaande tabel. De taxshift zorgt voor een beperkte daling of stijging van de energiekosten van ondernemingen, afhankelijk van het profiel van het energieverbruik van de onderneming. De internationale competitiviteit van de

Vlaamse bedrijven komt niet in het gedrang. De impact wordt getoond voor de verschillende verbruikersprofielen uit de studie 'FORBEG - A European comparison of electricity and natural gas prices for residential, small professional and large industrial consumers' in opdracht van CREG, VREG en Brugel (PwC, 2025). De stijging van de aardgaskosten als gevolg van de WKC-quotumplicht geldt enkel voor leveringen van fossiele verwarmingsbrandstoffen, zoals hierboven reeds werd toegelicht. Dat betekent dat geen WKC-kosten zullen worden doorgerekend op onder meer het niet-energetisch en dual fossiel energieverbruik, het verbruik van fossiele brandstoffen voor elektriciteitsproductie, WKK's, mineralogische procedés en de productie van energieproducten, zoals onder andere biodiesel, fossiele brandstoffen en andere koolwaterstoffen (bv. ethyleen, propyleen ...). Bedrijven die geen fossiele verwarmingsbrandstoffen verbruiken (en dus buiten de scope van verschuiving 1 vallen), zullen enkel een stijging van de aardgaskosten ondervinden (als gevolg van Verschuiving 2) indien hun jaarverbruik kleiner is dan 1 GWh.

Profiel	E-SSME	E-BSME	E1	E2	E3	E4	G-PRO	G0	G1	G2
Verbruik (GWh)	0,03	0,16	10	25	100	500	0,3	1,25	100	2500
Aansluiting	LS	MS	MS	HS	HS	HS				
Prijs (EUR/MWh)	273	205	167	150	130	122	59,5	55	52,1	50,3
Absolute impact Vlaamse energietaxshift (EUR/MWh)* (waarbij de impact van verschuiving 1 enkel geldt voor de leveringen van fossiele verwarmingsbrandstoffen) (*impact op hoogste verbruiksschijf)	-23,08	-6,32	Industrie ¹² : -4,28 Niet-residentieel: -6,32	-2,17	-0,87	-0,65	4,71	1,22	1,15	0,46
Prijsimpact Verschuiving 1	-4,34	-4,34	Industrie: -2,30 Niet-residentieel: -4,34	-2,17	-0,87	-0,65	2,31	1,22	1,15	0,46
Prijsimpact Verschuiving 2 en verdere verlaging elektriciteitskosten	-18,74	-1,98	-1,98	nvt	nvt	nvt	2,40	nvt	Nvt	Nvt
Relatieve impact Vlaamse energietaxshift (%) t.o.v. de totale energieprijis van het profiel	-8,5%	-3,1%	-2,6%	-1,4%	-0,7%	-0,5%	7,9%	2,2%	2,3%	0,9%
Absolute impact Vlaamse energietaxshift (EUR/jaar) Industrie	-693	-1.010	-44.796	-58.894	-221.644	-514.594	1.412	2.616	117.958	<i>Theoretisch:</i> 1.278.593
Niet-residentiële sector	-693	-1.010	-63.154	-97.650	nvt	nvt	1.412	2.616	nvt	nvt

Tabel 6 – Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energiekosten van ondernemingen per verbruiksprofiel uit de studie FORBEG 2025

¹² De vermindering op de WKC-quotumplicht op elektriciteit in de afnameschijf 1 – 20 GWh wordt enkel toegekend als de hoofdactiviteit van de bedrijfsvestiging op het afnamepunt tot de volgende NACE-BEL 2008 RSZ codes behoort: 05 t.e.m. 33 (industrie, delfstoffen), 46391 (koelpakhuizen, diepvriesbedrijven), 52100 (koelpakhuizen en overige opslag) en 52.241 (vrachtbehandeling in zeehavens). Voor de meeste niet-residentiële afnemers wordt dus geen vermindering toegepast op het quotum in de afnameschijf 1 – 20 GWh.

De **prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen** zal dalen als gevolg van de energietaxshift. Dit zorgt voor een lagere *total cost of ownership* (TCO) voor fossielvrije technologieën (waaronder elektrificatie), wat noodzakelijk is om de uitrol van deze technologieën te stimuleren en zo de afhankelijkheid van de import van fossiele energiebronnen te verminderen en de klimaat- en energiedoelstellingen te behalen. Onderstaande tabellen laten de impact zien van de Vlaamse energietaxshift en ETS2 op de gemiddelde energieprijzen en -prijsverhoudingen voor huishoudens en ondernemingen in 2028.

	Elektriciteit (EUR/MWh)	Aardgas (EUR/MWh bvww)	Stookolie (EUR/MWh ovw)	Elektriciteit/ aardgas	Elektriciteit/ stookolie
Representatieve energieprijzen Vlaanderen (gemiddelde energiekost 2023-2025, nettarieven en heffingen januari 2026) (incl. btw)	390	93	83	4,2	4,7
Verwachte prijzen met impact van ETS2 (incl. btw)	390	104	101	3,8	3,9
Verwachte prijzen met impact van ETS2 en de Vlaamse energietaxshift (incl. btw)	365	109	105	3,4	3,5
Verwachte prijzen met impact van ETS2 en de shift van de federale accijnzen (incl. btw) ¹³	380	107	102	3,5	3,7
Verwachte prijzen met impact van ETS2, de Vlaamse energietaxshift en de shift van de federale accijnzen (incl. btw)	355	112	106	3,2	3,4

Tabel 7 - Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energieprijzen en de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiel voor residentiële gebruikers in 2028

	Elektriciteit E-SSME (0,03 GWh per jaar) (EUR/MWh)	Aardgas G-PRO (0,3 GWh per jaar) (EUR/MWh bvww)	Elektriciteit/ aardgas
Prijzen 2025 (excl. btw) FORBEG	273	60	4,6
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 (excl. btw)	273	72	3,8
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 en de Vlaamse energietaxshift (excl. btw)	250	77	3,3

Tabel 8 - Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energieprijzen en de prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas voor niet-residentiële gebruikers in 2028

	Elektriciteit E3 (100 GWh per jaar) (EUR/MWh)	Aardgas G1 (1,25 GWh per jaar) (EUR/MWh bvww)	Elektriciteit/ aardgas
Prijzen 2025 (excl. btw) FORBEG	130	51	2,5
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 (excl. btw)	130	64	2,0
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 en de Vlaamse energietaxshift (excl. btw)	129	65	2,0

Tabel 9 - Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energieprijzen en de prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas voor kleine industriële gebruikers in 2028

¹³ In de tabel wordt de impact van de federale shift van de accijnzen in 2028 weergegeven. In 2029 worden nog verder accijnzen van elektriciteit verschoven naar fossiele brandstoffen.

Onderstaande tabellen geven de verwachte impact van de Vlaamse energietaxshift en de afnemende GSC-kosten op de energieprijzen en -prijsverhoudingen in 2030 weer. De Vlaamse energietaxshift en de afnemende GSC-kosten zorgen er samen met het federale en Europese beleid voor dat de prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas voor gezinnen afneemt richting 2,9. Warmtepompen worden daardoor voor steeds meer gebouwen de meest voordelige warmtebron, zowel op vlak van operationele kosten als op vlak van *Total Cost of Ownership (TCO)*. De berekeningen houden nog geen rekening met de afschaffing van het verlaagde btw-tarief voor fossiele brandstoffen, die vanaf 2030 verplicht wordt.

	Elektriciteit (EUR/MWh)	Aardgas (EUR/MWh bvwt)	Stookolie (EUR/MWh ovwt)	Elektriciteit/ aardgas	Elektriciteit/ stookolie
Representatieve energieprijzen Vlaanderen (gemiddelde energiekost 2023-2025, nettarieven en heffingen januari 2026) (incl. btw)	390	93	83	4,2	4,7
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 (incl. btw)	390	106	105	3,7	3,7
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 en de Vlaamse energietaxshift (incl. btw)	369	111	109	3,3	3,4
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 en de shift van de federale accijnzen (incl. btw)	377	111	106	3,4	3,5
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2, de Vlaamse energietaxshift en de shift van de federale accijnzen (incl. btw)	357	116	110	3,1	3,2
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2, de Vlaamse energietaxshift, de shift van de federale accijnzen en de afname van ODV's m.b.t. GSC (incl. btw)	342	116	110	2,9	3,1

Tabel 10 - Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energieprijzen en de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiel voor residentiële gebruikers in 2030

	Elektriciteit E-SSME (0,03 GWh per jaar) (EUR/MWh)	Aardgas G-PRO (0,3 GWh per jaar) (EUR/MWh bvwt)	Elektriciteit/ aardgas
Prijzen FORBEG 2025 (excl. btw)	273	60	4,6
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 (excl. btw)	273	72	3,8
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 en de Vlaamse energietaxshift (excl. btw)	254	77	3,3
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2, de Vlaamse energietaxshift en de afname van ODV's m.b.t. GSC (excl. btw)	239	77	3,1

Tabel 11 - Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energieprijzen en de prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas voor niet-residentiële gebruikers in 2030

	Elektriciteit E3 (100 GWh per jaar) (EUR/MWh)	Aardgas G1 (1,25 GWh per jaar) (EUR/MWh btw)	Elektriciteit/ aardgas
Prijzen FORBEG 2025 (excl. btw)	130	51	2,5
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 (excl. btw)	130	64	2,0
Gemiddelde prijzen met impact van ETS2 en de Vlaamse energietaxshift (excl. btw)	129	65	2,0

Tabel 12 - Impact van de Vlaamse energietaxshift op de energieprijzen en de prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas voor kleine industriële gebruikers in 2030

Voor **sociale doelgroepen** wordt een eventuele negatieve impact van de Vlaamse energietaxshift beperkt door de verdere verlaging van de elektriciteitsfactuur en de vele flankerende maatregelen.

Uit gegevens van de FOD Economie¹⁴ blijkt dat het gemiddeld energiegebruik van gezinnen afneemt met een afnemend beschikbaar inkomen. Zo is het energiegebruik voor verwarming gerelateerd aan de energetische kwaliteit van de woning, maar ook in heel belangrijke mate van de oppervlakte van de woning, het feit of een woning een rijwoning dan wel een (half)open bebouwing is, etc. Gemiddeld kan dus worden gesteld dat gezinnen met een laag inkomen een gemiddeld lager aardgas- en stookoliegebruik hebben dan het Vlaamse gemiddelde.

Zoals toegelicht hierboven is de energietaxshift budgetneutraal op het niveau van een gezin met een doorsnee verbruik van elektriciteit en aardgas, doordat in een bijkomende verlaging van de elektriciteitsfactuur wordt voorzien. Enkel voor gezinnen die mogelijks verhoudingsgewijs beduidend meer fossiele brandstoffen en/of netto minder elektriciteit verbruiken dan het doorsnee verbruik zou de energietaxshift potentieel tot netto tot hogere kosten kunnen leiden, in de mate dat zij hun energiegebruik niet zouden wijzigen. Een dergelijke eventuele impact wordt maximaal beperkt door het **flankerend beleid van de Vlaamse regering**:

- De **Mijn Verbouwpremie** werd hervormd in 2025, waarbij hogere premiebedragen voor inkomenscategorieën 3 en 4 werden voorzien. Bij de wijziging van de Mijn Verbouwpremie in 2026 blijven de premies voor inkomenscategorieën 3 en 4 volledig behouden.
- De **Mijn Verbouwlening** biedt een renovatielening aan met een standaard rentekorting van 3% ten opzichte van de wettelijke rentevoet. Particuliere eigenaar-bewoners uit inkomenscategorie 4, 3 en 2 komen hiervoor in aanmerking. Ook particuliere verhuurders (met extra voorwaarden), niet commerciële instellingen of coöperatieve vennootschappen (bijv. vzw's) en verenigingen van mede-eigenaars kunnen een Mijn Verbouwlening krijgen. Vanaf 2026 wordt een bijkomende rentekorting voorzien van 2% voor inkomenscategorie 4 en van 1% voor inkomenscategorie 3. Verhuurders aan een woonmaatschappij en private verhuurders die aan de extra voorwaarden voldoen krijgen ook een korting van 2%.
- Het **Vlaams Sociaal Klimaatplan (SKP)** zal vanaf 2026 ETS2-middelen kunnen inzetten om energiebesparende maatregelen bij sociale doelgroepen mogelijk te maken. Naast de versterking van de Mijn Verbouwlening zet het SKP onder meer in op een warmtepomppremie voor noodkopers, een versterking van de Mijn VerbouwBegeleiding voor de laagste inkomens en een uitbreiding naar verhuurders, en renovatie van sociale woningen.
- In het Vlaams regeerakkoord is voorzien dat het vanaf 2028 niet langer zal toegelaten zijn de huurprijs van woningen met een slecht energielabel (E en F) te indexeren. Op deze manier

¹⁴ Zie Bonnard, S., Bruynoghe, C., Deprez, M. & Kestemont, B. (2017). "Prix de l'énergie et précarité énergétique – Étude sur l'impact des prix énergétiques et la vulnérabilité des ménages en Belgique." FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie – DG Energie (Brussel).

worden verhuurders aangezet te investeren in de energetische kwaliteit van huurwoningen en worden huurders beschermd tegen de dubbele stijging van huur- en energieprijzen.

Daarnaast zijn er ook **federale maatregelen** die bescherming bieden tegen hoge energiekosten.

Het **sociaal tarief** voor energie beschermt bepaalde sociale doelgroepen tegen eventuele stijgingen van de componenten van de aardgas- en elektriciteitsprijzen.

Door de werking van de taxshift neemt het sociaal tarief voor elektriciteit potentieel ook af. Dit kan dus ook in een gedeeltelijke of volledige compensatie van eventuele meeruitgaven voor aardgas instaan. Onderstaande tabel vat samen wat de invloed van de Vlaamse energietaxshift zou geweest zijn op de bepaling van het sociaal tarief van het tweede kwartaal van 2026¹⁵ (zie infra voor een gedetailleerde bespreking ceteris paribus).

	Bijdragen groene stroom	Netwerkcomponent
Elektriciteit	Afname	Afname
	(-15 EUR/jaar t.o.v. 51 EUR/jaar)	(-65 EUR/jaar t.o.v. 457 EUR/jaar)
Aardgas	Toename	Toename
	(39 EUR/jaar t.o.v. 240 EUR/jaar)	(41 EUR/jaar t.o.v. 240 EUR/jaar)

Tabel 21 – Hypothetische impact Vlaamse energietaxshift op de componenten van het sociaal tarief (tweede kwartaal 2026) voor een gezin met doorsnee verbruik van elektriciteit (3.500 kWh) en aardgas (17.000 kWh)

De tarifaire bescherming door het sociaal tarief wordt hierna in detail besproken.

De CREG berekent het bedrag van het sociaal tarief voor aardgas en elektriciteit om de 3 maanden. Om dit bedrag vast te leggen berekent ze per distributiezone de totaalsom van 3 componenten: de eigenlijke energiegcomponent, de distributiegcomponent en de vervoerscomponent. Er wordt bepaald welke distributieregio de laagste totaalsom van deze componenten heeft. Vervolgens worden de componenten uit die regio genomen om het sociaal tarief samen te stellen.

De verlaging van de elektriciteitsfactuur en verhoging van de aardgasfactuur als gevolg van de Vlaamse taxshift zal het sociaal tarief enkel beïnvloeden als de goedkoopste distributiezone voor elektriciteit en respectievelijk aardgas zich na invoering van de taxshift in Vlaanderen bevinden, want het is steeds de goedkoopste distributiezone die het sociaal tarief bepaalt.

Het is nog onzeker waar de goedkoopste distributiezone zich in de toekomst zal bevinden, waardoor de impact van de Vlaamse energietaxshift op het sociaal tarief nog niet met zekerheid kan worden vastgesteld. Het is wel mogelijk om te bepalen wat de (hypothetische) impact van de Vlaamse energietaxshift zou zijn geweest op het sociaal tarief in het tweede kwartaal van 2026 (Q2 2026). In dit kwartaal waren de Vlaamse distributiezone Fluvius Antwerpen en Fluvius Kempen de goedkoopste distributiezones voor respectievelijk elektriciteit en aardgas. Ook na toepassing van de impact van de Vlaamse energietaxshift zouden deze distributiezones het goedkoopst blijven voor respectievelijk elektriciteit als aardgas. Zowel de verlagingen van de elektriciteitsfactuur als de verhogingen van de aardgasfactuur als gevolg van de Vlaamse energietaxshift worden daardoor meegenomen in het sociaal tarief:

¹⁵ Zie de Nota over het vastleggen van de sociale maximumprijzen voor elektriciteit, aardgas en warmte van toepassing op het 2de kwartaal van 2026 (CREG, 12/03/2026)

1. De energiegcomponent van een bepaald kwartaal wordt vastgesteld op grond van het laagste commerciële tarief dat de energieleveranciers hebben aangeboden in de maand voorafgaand aan dat kwartaal.
 - a. Voor elektriciteit is de energiegcomponent opgebouwd uit drie onderdelen: de vaste vergoeding, de variabele term en de bijdragen groene stroom. De bijdragen groene stroom omvatten de kosten die leveranciers kunnen doorrekenen voor de WKC- en GSC-quotumplicht. Toegepast op het sociaal tarief voor Q2 2026 zouden de bijdragen groene stroom voor elektriciteit afnemen met 4,3 euro/MWh door Verschuiving 1.
 - b. Voor aardgas zijn er op dit moment geen WKC- en GSC-quotumplicht en dus ook geen bijdragen groene stroom. Door de Vlaamse energietaxshift zou de WKC-kost moeten worden meegerekend bij de energiegcomponent van de Vlaamse aardgastarieven. De bijdragen groene stroom voor aardgas in het sociaal tarief van Q2 2026 zouden 2,2 euro/MWh bedragen door Verschuiving 1.
2. De netcomponent in een bepaald kwartaal wordt vastgesteld op grond van het laagste distributienettarief in België in de maand voorafgaand aan dat kwartaal, op voorwaarde dat binnen deze zone minstens 1% van de Belgische bevolking woont. Voor elektriciteit zijn ook de transmissiekosten vervat in deze component. Voor aardgas is er een aparte component voor de vervoerskosten.
 - a. In Q2 2026 zou de netcomponent voor elektriciteit zou afnemen met 18,5 euro/MWh door Verschuiving 2 en de verdere verlaging van de elektriciteitsfactuur.
 - b. De netcomponent voor aardgas zou toenemen met 2,5 euro/MWh.
3. De vervoerscomponent van een bepaald kwartaal wordt bepaald op basis van het vervoerstarief van Fluxys Belgium voor aardgas.
4. In Q2 2026 zou de totale afname van het sociaal tarief voor elektriciteit gelijk zijn aan 22,9 euro/MWh en 80 euro per jaar voor een doorsnee verbruik van 3,5 MWh. De totale toename van het sociaal tarief voor aardgas zou gelijk zijn aan 4,7 euro/MWh en 80 euro per jaar voor een doorsnee verbruik van 17 MWh.

Het is ook mogelijk dat in de toekomst een distributiezone uit andere regio de goedkoopste wordt en dus het sociaal tarief gaat bepalen, waardoor de impact van de Vlaamse energietaxshift niet meegenomen zou worden. De taxshift zorgt ervoor dat de elektriciteitsfacturen in Vlaanderen (ceteris paribus) afnemen t.o.v. andere regio's, waardoor de kans kleiner wordt dat een andere regio het sociaal tarief elektriciteit zal bepalen. Voor het sociaal tarief aardgas geldt het omgekeerde: de Vlaamse taxshift vergroot de kans dat een distributiezone uit een ander gewest goedkoper wordt. In dat geval zou de impact van de taxshift op het sociaal tarief aardgas minstens gedeeltelijk kunnen wegvallen.

Het **Sociaal Verwarmingsfonds** voorziet een financiële toelage voor huishoudens met een beperkt inkomen die verwarmen op stookolie, propaan in bulk of lamppetroleum (type c). Afhankelijk van de prijs per liter die betaald wordt, wordt een grotere toelage toegekend. Daarbij is de toelage per liter constant onder een bepaalde minimumprijs per liter. De toelage per liter is ook constant boven een bepaalde maximumprijs per liter. De energietaxshift resulteert dus in een hogere toelage in zoverre deze zorgt voor een prijsstijging tussen de minimum- en maximumprijs.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In artikel 1.1.1, §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt het begrip klantenkantoor gedefinieerd. Gelet op de wijzigingen die in het kader van deze energie taxshift worden aangebracht aan artikel 6.4.1/10 met betrekking tot sensibilisering, moet deze definitie worden aangepast.

Artikel 2, artikel 9, artikel 10, 4°, artikel 12, artikel 13, artikel 14, artikel 15

Artikel 6.4.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt aangepast zodat de premies, vermeld in titel VI, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I van het Energiebesluit van 19 november 2010, een REG-openbaredienstverplichting worden in hoofde van de aardgasdistributienetbeheerder in plaats van de elektriciteitsdistributienetbeheerder.

Bijkomend vereist dit het aanbrengen van gelijkaardige aanpassingen (nl. het vervangen van elektriciteitsdistributienetbeheerder door aardgasdistributienetbeheerder) aan artikel 6.4.1/1/5/2, §3 (de asbestpremie), aan artikel 6.4.1/6, §4, aan artikel 6.4.1/8 (energiescans), en aan artikel 6.4.1/9 (dakisolatiepremie voor huurwoningen), aan artikel 6.4.1/9/1 (collectieve aanpak van renovatiewerken), aan artikel 6.4.1/10 (sensibilisering en algemene informatieverbreiding van het Energiebesluit van 19 november 2010).

Er wordt hierbij voorgesteld een “cleane” overdracht door te voeren: premiedossiers uit de *Mijn VerbouwPremie*, ingediend tot en met 31 december 2027, blijven als openbaredienstverplichting de verantwoordelijkheid van de elektriciteitsdistributienetbeheerder (ook na 1 januari 2028), premiedossiers ingediend vanaf 1 januari 2028 worden een openbaredienstverplichting in hoofde van de aardgasdistributienetbeheerder. Op die wijze zal er voor eren specifiek dossier geen vermenging van kosten geschieden, met mogelijke consequenties voor de verschillende nettarieven, tussen daden die de elektriciteitsdistributienetbeheerder stelde versus die van de aardgasdistributienetbeheerder. Een door een burger ingediend dossier zal zo telkens maar de verantwoordelijkheid zijn van één distributienetbeheerder.

Wat de sensibilisering over REG betreft – vandaag enkel een verantwoordelijkheid voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders - wordt dit de verantwoordelijkheid van zowel elektriciteitsdistributienetbeheerders als aardgasdistributienetbeheerders. De achterliggende redenering hierbij is dat via deze energie taxshift de REG-ODV's over premies weliswaar verschuiven richting de aardgasdistributienetbeheerder, waardoor het logisch is dat zij hierover ook moeten sensibiliseren, maar tegelijkertijd zijn er ook klanten die niet op aardgas verwarmen, enz, waardoor ook de elektriciteitsdistributienetbeheerder een formele sensibiliseringsrol moet behouden.

Artikel 3

Artikel 6.4.1/1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven. Dit is de bepaling omtrent de ondertussen reeds lang beëindigde PV-premie. In het kader van de thans voorliggende taxshift is het voortbestaan van deze verlopen premieregeling niet relevant.

Artikel 4

Artikel 6.4.1/1/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven. Dit is de bepaling omtrent de ondertussen reeds beëindigde premie omtrent de ‘totaalrenovatiebonus’ (TRB). In het kader van de thans voorliggende energie taxshift is het voortbestaan van deze verlopen premieregeling niet relevant.

Artikel 5

Artikel 6.4.1/1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven. Dit is de bepaling omtrent de ondertussen beëindigde premie omtrent de ‘EPC-labelpremie’. In het kader van de thans voorliggende energie taxshift is het voortbestaan van deze verlopen premieregeling niet relevant. Wel zal conform een specifieke overgangsbepaling de nog hangende dossiers die onder de overgangsbepaling van artikel 12.3.9 vallen worden overgedragen aan de aardgasdistributienetbeheerder.

Artikel 6

Artikel 6.4.1/1/5 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven. Dit is de bepaling omtrent de ondertussen reeds beëindigde premie apparaten die de bestaande apparatuur bij accumulatieverwarming, elektrische boilers en warmtepompen sturen om het eigenverbruik in bijna-realtime te verhogen, elektrische belastingen te verschuiven naar perioden waarin er een overvloed aan elektriciteit wordt geproduceerd of het energieverbruik van de afnemer te verminderen. Enkel

investeringen die zijn uitgevoerd en gefactureerd vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2024 kwamen in aanmerking. In het kader van de thans voorliggende taxshift is het voortbestaan van deze verlopen premieregeling niet relevant.

Artikel 7

Artikel 6.4.1/1/6 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven. Dit is de bepaling omtrent de ondertussen reeds beëindigde premie voor doe-het-zelvers. In het kader van de thans voorliggende taxshift is het voortbestaan van deze verlopen premieregeling niet relevant.

Artikel 8

In artikel 6.4.1/2, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden verwijzingen naar die opgeheven bepalingen op hun beurt opgeheven.

Artikel 10, 1°, 2°, 3°, 5°, 6° en 7°

In artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden verwijzingen naar die opgeheven bepalingen op hun beurt opgeheven.

Artikel 11

In artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven aangezien dit artikel louter betrekking heeft op de bepalingen uit de artikelen 6.4.1/1/2, 6.4.1/1/3 en 6.4.1/1/4 die middels dit ontwerpbesluit worden opgeheven.

Artikel 16

Conform artikel 6.4.1/11 van het Energiebesluit van 19 november 2010 legt de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor de voor elk van de premies, vermeld in artikel 6.4.1/1/2, 6.4.1/1/3, 6.4.1/1/4, 6.4.1/1/5, 6.4.1/4, 6.4.1/5/2, 6.4.1/9 en 6.4.1/9/1, het ontwerp-aanvraagformulier en in voorkomend geval de bijbehorende attesten die moeten worden gebruikt om de premies te verkrijgen, voor aan het VEKA, alsook iedere wijziging aan dat ontwerp-aanvraagformulier en de bijbehorende attesten. Het VEKA beoordeelt voor de inwerkingtreding van de nieuwe premie of nieuwe premievoorwaarden de voorgelegde ontwerp-aanvraagformulieren en attesten. Bij een shift van elektriciteit naar aardgas, verschuift deze verplichting uiteraard ook naar de aardgasdistributienetbeheerder. Tot slot worden de verwijzingen naar de bij dit ontwerpbesluit opgeheven artikelen op hun beurt hier opgeheven.

Artikel 17 en artikel 22, eerste lid

Aan artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Paragraaf 1 bepaalt vandaag dat de kosten voor de actieverplichtingen, vermeld in artikel 6.4.1/1 tot en met 6.4.1/5/2, artikel 6.4.1/6/1, artikel 6.4.1/7 tot en met artikel 6.4.1/10, met uitzondering van de kosten waarvoor andere vergoedingen van de Vlaamse overheid voor diezelfde actieverplichtingen zijn ontvangen, zijn een financiële openbaredienstverplichting voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. In het kader van een taxshift verschuift deze verplichting zodoende naar de aardgasdistributienetbeheerders.
- Op grond van paragraaf 2 e.v. wordt voor het uitvoeren van die openbaredienstverplichtingen een vergoeding aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders toegekend waarvan de minister, bevoegd voor de energie, jaarlijks de hoogte bepaalt. De hoogte van die door de minister vastgestelde vergoeding kan zodoende variëren tussen enerzijds 0 euro en anderzijds het door de bepaling ingestelde plafond van het totaal van de premiebedragen die in het lopend kalenderjaar effectief zijn uitbetaald verminderd met de kosten waarvoor andere vergoedingen van de Vlaamse overheid voor diezelfde actieverplichtingen zijn ontvangen. Indien de minister het bedrag op 0 euro vaststelt, dan heeft dit als consequentie dat de kosten ervan door de distributienetbeheerders worden gedragen (middels de nettarieven). Er wordt voorgesteld dit mechanisme te behouden maar aan te passen richting de aardgasdistributienetbeheerders.

Als overgangsmaatregel wordt wel bepaald dat artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010, in de lezing voorafgaand aan de wijzigingen bij dit besluit, van toepassing blijven op de kosten die door de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter uitvoering van de openbaredienstverplichtingen, vermeld in titel VI, hoofdstuk IV, afdeling I van het Energiebesluit van 19 november 2010, werden gemaakt voor de premieaanvragen die werden ingediend tot en met **31 december 2027**.

Artikel 18, 1°, 2°, 3°, 4°

Artikel 6.4.1/15 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bevat de rapportageverplichtingen in jaar N+1 over de uitvoering van de REG-ODV's voor het jaar N voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders. Als die openbaredienstverplichtingen vanaf 2028 verschuiven naar de aardgasdistributienetbeheerders dan verschuift vanaf **2029** die rapporteringsverplichting logischerwijs ook richting de aardgasdistributienetbeheerders. Aangezien er nog een heel beperkt aantal verplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders overblijven wordt gekozen om de verplichting generiek aan de "distributienetbeheerder" op te leggen.

Artikel 18, 5°, 6°, 7°, 8°

Artikel 6.4.1/15 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bevat ook reeds maandelijkse rapportageverplichtingen gedurende jaar N. Vanaf **2028** verschuift die verplichting logischerwijs richting de aardgasdistributienetbeheerders. Aangezien er nog een heel beperkt aantal verplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders overblijven wordt gekozen om de verplichtingen uit artikel 6.4.1/15 generiek aan de "distributienetbeheerders" op te leggen.

Artikel 6.4.1/15, §3 van het Energiebesluit van 19 november 2010, in de lezing voorafgaand aan de wijzigingen bij artikel **18**, 5°, 6°, 7°, en 8°, blijft via een overgangsbepaling wel van toepassing op de premieaanvragen die bij de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit werden ingediend tot en met **31 december 2027**.

Artikel 19

Ter uitvoering van artikel 4.1.8/1, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 konden de elektriciteitsdistributienetbeheerders op grond van de overgangsbepaling uit artikel 12.3.4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 de organisatorische ondersteuning bij de uitvoering van de energiebesparende investeringen die uit het energiezorgsysteem voortkomen, vermeld in artikel 6.4.1/7, 3°, c) van het Energiebesluit van 19 november 2010, in de lezing voorafgaand aan de opheffing ervan bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024, nog voortzetten tot uiterlijk 31 december 2027 op voorwaarde dat die activiteiten voor dat lokale bestuur in kwestie uiterlijk op 31 december 2024 al werden opgestart. Die verstreken overgangsbepaling uit artikel 12.3.4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt met ingang van 1 januari 2028 opgeheven.

Artikel 20

Wat dossierbehandeling betreft mag de burger geen gevolgen dragen van deze shift van elektriciteitsdistributienetbeheerders naar aardgasdistributienetbeheerders. Daarom wordt een expliciete overgangsbepaling in het Energiebesluit van 19 november 2010 opgenomen die stelt dat de aardgasdistributienetbeheerder zorgt voor de nodige continuïteit en neemt de behandeling van de volgende dossiers over van de elektriciteitsdistributienetbeheerder:

1. de voor **1 januari 2028** reeds opgestarte begeleidingen als bedoeld in artikel 6.4.1/9 en 6.4.1/9/1;
2. de voor **1 januari 2025** geactiveerde maar nog lopende dossiers over de EPC-labelpremie, vermeld in artikel 6.4.1/1/4 en artikel 12.3.39, waarop conform artikel 112 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering

van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning de aanvraagprocedure uit artikel 6.4.1/1/4, zoals van kracht vóór 1 januari 2025, van toepassing blijft;

3. de voor 1 januari 2027 geactiveerde maar nog lopende dossiers premie na audit, vermeld in artikel 6.4.1/5/2, §2;
4. de voor 1 januari 2028 geactiveerde maar nog lopende dossiers asbest, vermeld in artikel 6.4.1/5/2, §3.

Dit is vooral een administratief-juridische bepaling want de burger zal in de praktijk geen consequenties zien: door de verplichting van samenvallende netgebieden elektriciteit-aardgas zal het langs de kant van de werkmaatschappij Fluvius over dezelfde personen gaan die zullen instaan voor de verwerking en afwerking van die dossiers.

Artikel 21 en artikel 23

De elektriciteitsdistributienetbeheerders hebben vandaag ook een rol in het kader van de behandeling van dossiers over de Mijn VerbouwPremie. Conform artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energieprijzen en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021:

- staan de elektriciteitsdistributienetbeheerders of hun werkmaatschappij staan mee in voor de behandeling en de verwerking van de aanvragen in het kader van het unieke loket.
- staan de elektriciteitsdistributienetbeheerders of hun werkmaatschappij in voor de uitbetaling van de tegemoetkomingen en de prijzen in het kader van het unieke loket.
- vorderen de elektriciteitsdistributienetbeheerders of hun werkmaatschappij de onterecht uitbetaalde tegemoetkomingen en prijzen terug.

Als er uitgekeerde tegemoetkomingen of prijzen worden teruggevorderd, gelden de volgende specifieke regelingen:

- de teruggevorderde tegemoetkomingen waarvoor een vergoeding is toegekend conform artikel 5.192 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, worden met toepassing van artikel 5.2 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 toegewezen aan het Fonds voor de Huisvesting;
- de teruggevorderde prijzen waarvoor een vergoeding is toegekend conform artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010, worden met toepassing van artikel 3.2.1, § 2, 2° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 toegewezen aan het Energiefonds;
- de teruggevorderde prijzen of tegemoetkomingen waarvoor geen vergoeding is toegekend, worden toegewezen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder die is aangewezen voor het geografisch gebied waar het gebouw waarvoor de teruggevorderde premie of tegemoetkoming is uitgekeerd, ligt.
- is er voor een premie of tegemoetkoming een samenloop tussen meerdere vergoedingen als vermeld in artikel 5.192 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 en artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010, dan wordt de teruggevorderde premie of tegemoetkoming naar verhouding toegewezen aan het Fonds voor de Huisvesting, het Energiefonds, en de elektriciteitsdistributienetbeheerder, overeenkomstig het aandeel in de financiering ervan.

In het kader van de energie taxshift is het logisch dat voormelde taken ook verschuiven van de elektriciteitsdistributienetbeheerder naar de aardgasdistributienetbeheerders. Operationeel zal de burger hier niets van merken: het zijn bij werkmaatschappij Fluvius immers dezelfde personen.

Er wordt als overgangsmaatregel wel gesteld dat artikel 2, zesde en zevende lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energieprijzen en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, in de lezing voorafgaand aan de wijziging bij dit besluit, van toepassing blijft op de teruggevorderde prijzen of tegemoetkomingen die betrekking hebben op prijzen die tot en met 31 december 2027 werden aangevraagd. Dit is ook

maar logisch: als de elektriciteitsdistributienetbeheerder instond voor de kosten van de premie die onterecht werd uitgekeerd, dan is – omwille van het effect op de elektriciteitsdistributietarieven van die kost – het evident dat de teruggevorderde middelen toekomen aan degene die ook de kosten maakte.

Artikel 24

Dit is de inwerkingtredingsbepaling. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2028 (dat jaar N zal vormen) met uitzondering van de rapporteringsbepalingen voor jaar N+1 die inwerking zullen treden op 1 januari 2029.

Artikel 25

Dit is de uitvoeringsclausule.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

- Verschuiving 2 houdt in dat de openbare dienstverplichtingen inzake rationeel energiegebruik (REG) in hoofde van de elektriciteitsdistributienetbeheerders die momenteel worden gecompenseerd vanuit het Energiefonds (gebudgetteerde kost van 128 miljoen euro in 2028 op artikel QE0-1QEB4KG-WT) vanaf 2028 gedeeltelijk ten laste worden gelegd van de aardgasdistributienetbeheerders (66,3 miljoen euro in 2028) en gedeeltelijk gefinancierd door een vervangende bijdrage Energiefonds op afnamepunten van het aardgasnet (61,7 miljoen euro in 2028 op artikel QE0-9QEBTKE-OW - zie decreet Vlaamse energietaxshift verschuiving 3).

De sociale openbare dienstverplichtingen inzake aardgas zullen ook niet langer worden vergoed vanuit het Energiefonds (gebudgetteerde kost van 7,4 miljoen euro in 2028 op artikel QE0-1QEB4KG-WT), waardoor deze kosten ook door de aardgasdistributienetbeheerders zullen moeten worden gedragen.

De vrijgekomen middelen in het Energiefonds ten belope van 135,4 miljoen euro worden voor quasi hetzelfde bedrag (ic 135,2 miljoen euro op artikel QE0-1QEB4KG-WT) gebruikt om de nettokosten van de minimale steunverplichting met betrekking tot groenestroomcertificaten in hoofde van de elektriciteitsdistributienetbeheerders te compenseren en op die manier het elektriciteitsdistributietarief te verlagen. Daarnaast worden 0,2 miljoen euro aan geraamde minontvangsten in het Energiefonds uit de supercap opgevangen (artikel QE0-9QEBTKE-OW).

- Verschuiving 1 en 2 van de Vlaamse energietaxshift brengen een nettokost met zich mee voor gezinnen met een actueel doorsnee verbruik van 3,5 MWh elektriciteit en 17 MWh aardgas. Dit voornamelijk omwille van het feit dat het aantal elektriciteitsgebruikers groter is dan het aantal aardgas- en stookolieverbruikers.

Deze nettokost zal – conform de afspraken zoals gemaakt n.a.v. de goedkeuring van de visienota houdende definitieve actualisatie van het VEKP - vanaf 2028 gecompenseerd worden met middelen die via de werking van het Vlaams Klimaatfonds ter beschikking zullen worden gesteld op basis van de verwachte inkomsten uit ETS2. De inzet van 173 miljoen aan ETS2-middelen per jaar, aangevuld met nog 1,6 miljoen euro aan bijkomende middelen uit het Energiefonds, zorgt voor een verdere verlaging van de elektriciteitsfactuur, met name via het verder verminderen van de nettokosten naar aanleiding van de minimale steunverlening voor GSC in de elektriciteitsdistributietarieven. Dit geeft aanleiding tot minstens budgetneutraliteit voor een gezin met doorsnee verbruik van 3,5 MWh elektriciteit en 17 MWh aardgas of stookolie.

Indien de ontvangst van ETS2-emissierechten op jaarbasis hoger zou liggen dan wat werd gebruikt om de inkomsten uit ETS2 te begroten bij de opmaak van de meerjarenraming bij het begin van deze legislatuur, dan zal de meerinkomst hiervan additioneel gebruikt worden om de kosten op elektriciteit verder te verlagen wanneer deze middelen ter beschikking komen (dus vanaf 2028). Dit heeft potentieel een bijkomende positieve impact op de elektriciteitsfactuur en dus op de elektrificatie en vergroening.

In afwachting van meer actuele ramingen van ETS2-inkomsten, wordt hier voorlopig nog niet verder op ingegaan.

- Samengevat wordt er nu in totaliteit voor 316,9 miljoen euro aan lasten uit de elektriciteitsfactuur richting de fossiele factuur geschoven. Samen met de middelen voor de bijkomende verlaging van de elektriciteitsfactuur ten belope van 174,6 miljoen euro, dalen de Vlaamse lasten op elektriciteit op hun beurt met in totaliteit 491,5 miljoen euro.

A.2. Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen op 26 mei 2026.

- Er worden geen opmerkingen geformuleerd inzake wettigheid en regelmatigheid van het ontwerp.
- Wat de doelmatigheid en budgettaire weerslag betreft, stelt de Inspectie dat de hervorming bijdraagt aan de beoogde verbetering van de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen, in lijn met de klimaat- en energieambities van de Vlaamse Regering.
- De Inspectie formuleert evenwel volgende bemerkingen:
 - De Vlaamse energietaxshift moet worden beschouwd als een tussenstap. Een structurelere verlaging van de elektriciteitskosten (bijvoorbeeld via nettarieven) zou aangewezen zijn om de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele verwarmingsbrandstoffen te behalen die volgens de VREG nodig is om investeringen in warmtepompen maximaal rendabel te maken.
 - Voor de evaluatie van de impact op gezinnen wordt van een standaardgezin met een standaardverbruik (*i.c. doorsnee verbruik*) waarbij niet direct duidelijk is in hoeverre dit standaardgezin ook overeenkomt met de mediaan.
 - Het wordt als een gemiste kans beschouwd dat de renovatieverplichting niet wordt versterkt en gekoppeld aan investeringen in warmtepompen om een groter aantal gezinnen te laten meegenieten van de voorliggende taxshift.
 - Met betrekking tot het gebruik van ETS2-middelen wijst de Inspectie op de noodzaak om de Europese bestedingsregels na te leven en om een expliciete beleidsbeslissing van de Vlaamse Regering te nemen over de inzet en toekomstige bestemming van deze middelen.
- Er is geen specifieke weerslag op de financiën van lokale besturen.
- Evenmin is de opmaak van een RIA vereist.

Hieronder worden de replieken op de bemerkingen van het advies van de Inspectie van Financiën weergegeven:

- Voor een Vlaamse energietaxshift gelden de randvoorwaarden van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 en de definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 (budgetneutraliteit op gezinsniveau met doorsnee verbruik, behoud van degressiviteit en concurrentiepositie) en juridische randvoorwaarden. Binnen die randvoorwaarden wordt een maximale verlaging van de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele verwarmingsbrandstoffen nagestreefd.
- Het doorsnee verbruik van elektriciteit en aardgas vormt een veilige, conservatieve aanname om de impact op gezinnen zoveel mogelijk te vermijden.
 - Meer info via <https://www.vlaamsenutsregulator.be/elektriciteit-en-aardgas/energieprijzen-en-facturen/energieverbruik>;
 - In 2024 verbruikte een gemiddeld Vlaams gezin 2.662 kWh elektriciteit. Maar dit gemiddelde geeft een vertekend beeld, omdat het cijfer fors naar omlaag

wordt gehaald door gezinnen met zonnepanelen. Die gezinnen nemen immers veel minder elektriciteit af van het net, omdat ze ook gebruik maken van de stroom die hun zonnepanelen opwekken.

- Op basis van Europese statistieken van Eurostat wordt er voor een doorsnee verbruik van een gezin evenwel gerekend met 3.500 kWh;
- In 2024 verbruikte een gemiddeld Vlaams gezin op jaarbasis 11.281 kWh aardgas. Maar in dit gemiddelde zitten zowel de huishoudens die met aardgas verwarmen als de huishoudens die niet met aardgas verwarmen, en dus een verbruik hebben dat al snel tien keer lager ligt.
 - De Europese verbruikscategorieën vertrekken van verschillende situaties bij huishoudelijke aardgasverbruikers. Het aardgasverbruik van een doorsnee gezin bedraagt gemiddeld 2.326 kWh (koken + warm water). Als aardgas naast koken en water ook voor de verwarming wordt gebruikt, stijgt het doorsnee verbruik naar een gemiddelde van 17.000 kWh.
- Een eventuele versterking van de huidige renovatieverplichting betreft een opportuniteitsafweging en valt buiten de scope van voorliggend dossier.
- De voorwaarden voor de besteding van ETS2-middelen zijn opgenomen in Richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en Besluit (EU) 2015/1814 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Europese Unie. Art. 30 quinquies 6.a) stelt dat lidstaten hun opbrengsten uit de veilingen van emissierecht kunnen gebruiken voor maatregelen die bedoeld zijn om bij te dragen tot het koolstofvrij maken van de verwarming en koeling van gebouwen. De voorgestelde verlaging van de elektriciteitsfactuur voldoet aan deze voorwaarde.

A.3. Het voorwaardelijk akkoord van de minister van begroting werd op 5 juli 2026 verkregen.

Volgende voorwaarden worden gesteld:

- De budgettaire impact wordt opgevangen binnen de beschikbare refertekredieten en dit dossier niet leidt tot een meervraag;
- De budgetneutraliteit voor de Vlaamse begroting van de taxshift wordt verzekerd;
- Indien inkomsten tegenvallen of uitgaven hoger uitvallen dan geraamd, moet dit gecompenseerd worden binnen het Energiefonds of de beschikbare beleidsruimte van de vakminister;
- De compensatie van de groenestroomcertificaten ten laste van de elektriciteitsdistributienetbeheerders aan de hand van een afzonderlijk dossier aan de Vlaamse Regering voorgelegd wordt. Voorafgaand bespreking op de Vlaamse Regering moet advies bij Inspectie van Financiën ingewonnen worden en is een afzonderlijk begrotingsakkoord vereist;
- De operationalisering van de energietaxcut aan de hand van een afzonderlijk dossier aan de Vlaamse Regering voorgelegd wordt. Voorafgaand bespreking op de Vlaamse Regering moet advies bij Inspectie van Financiën ingewonnen worden en is een afzonderlijk begrotingsakkoord vereist;
- Voor de eventuele prefinanciering (op basis van VEK) die Vlaanderen zal doen voor de ETS2-uitgaven zal de rentekost (aan marktconforme voorwaarden), op het bedrag van prefinanciering, berekend worden en in minder gebracht worden op de kredieten (VAK en VEK) van het beleidsveld dat begunstigde is van de ETS2-uitgaven. Deze doorrekening zal gemaakt worden gelijklopend met het voorzien van de uitgaven ETS2. Financieringskosten vallen niet onder de door de ETS-richtlijn toegelaten uitgavencategorieën, waardoor deze niet kunnen worden gedekt met ETS-inkomsten;

- De ETS2-veilinginkomsten die in het kader van een toekomstig intra-Belgisch lastenverdelingsakkoord aan het Vlaams Gewest worden toegewezen, moeten besteed worden in lijn met de bepalingen daaromtrent in de Richtlijn 2023/959/EU;
- In geval begrotingsflexibiliteit onzeker is of zou worden uitgesloten door de Europese Commissie, of de Vlaamse inkomsten lager uitvallen dan geraamd, dan worden uiterlijk tegen BO28 de voorziene uitgaven op basis van ETS2-inkomsten herbekeken in de totaliteit van de te leveren begrotingsinspanningen.

Hierop kunnen volgende antwoorden worden geformuleerd:

- De budgettaire impact zal effectief binnen beschikbare refertekredieten worden opgevangen en zal bijgevolg geen aanleiding geven tot een budgettaire meervraag;
- De budgetneutraliteit voor de Vlaamse begroting wordt verzekerd;
- Tegenvallende inkomsten, of onvoorziene meeruitgaven, zullen worden opgevangen binnen het Energiefonds, hetzij de beschikbare beleidsruimte van de bevoegde minister;
- Er zal een specifiek dossier aan de Vlaamse regering worden voorgelegd ter gedeeltelijke compensatie uit de Vlaamse begroting van de openbare dienstverplichting van elektriciteitsdistributienetbeheerders houdende de minimale steunverplichting voor groenestroomcertificaten. Hierbij is standaard een advies IF en begrotingsakkoord noodzakelijk.
- Ook de extra gedeeltelijke compensatie (zoals beschreven in voorgaand punt) op basis van de energietaxcut zal eveneens aan de Vlaamse regering worden voorgelegd;
- De algemene richtlijnen met betrekking tot prefinanciering (op basis van VEK) zullen tijdens de diverse begrotingsrondes opgevolgd worden. De aanwendingsmogelijkheden van de ETS-richtlijn zullen hierbij uiteraard gerespecteerd worden;
- Mbt het respecteren van richtlijn 2023/959/EU kan naar bovenstaand antwoord op het advies van de Inspectie van Financiën verwezen worden;
- Mbt de toepassing van versnelde aanwendingsmogelijkheden van ETS2-ontvangsten, zowel als de voorziene mogelijkheden tot ex-ante of ex-post aanvaarding van begrotingsflexibiliteit (zie ook infra bij luik 3.B – ESR-toets), kan verwezen worden naar de bespreking van deze problematiek tijdens het Economic and Financial Committee – Alternates (EFC-A) op 25 juni 2026.

Daar werd aangekondigd dat de Europese Commissie in haar assessment van de evolutie van de overheidsuitgavengroei (ook bij landen in Excessive Debt Procedure (EDP)) rekening zal houden met de “temporary blip” die ontstaat door het timingsverschil van de aanrekening van ETS2-ontvangsten vanaf 2029 (op het moment van 1ste inlevering) vs. de opstart van met ETS2-gefinancierde flankerende maatregelen in 2028.

Het ETS2-timingissue zal bij het assessment als een mitigerende relevante factor worden beschouwd (als deel van het algehele assessment van alle relevante factoren).

Samengevat wil dit m.a.w. zeggen dat de Europese Commissie in de nodige begrotingsflexibiliteit wil voorzien. Tegelijkertijd vraagt ze wel om hiertoe de nodige ondersteunende informatie en data aangeleverd te krijgen.

Ook in een brief dd. 8 juni 2026 geven de federale ministers van zowel Financiën als Begroting aan dat de Europese Commissie oor heeft naar de problematiek van de tijdelijke effecten op de uitgavengroei die voortvloeien uit de tijdelijke mismatch tussen ontvangsten uit emissierechten en uitgaven voor begeleidende maatregelen.

Beide ministers geven aan dat, mits het aanleveren van de nodige bijkomende informatie, de Europese Commissie bij de beoordeling van de begrotingssituatie rekening kan houden met alle relevante elementen, waaronder dus ook de eventuele tijdelijke effecten die voortvloeien uit de invoering van ETS2.

Teneinde de voorwaarde voor het bekomen van de nodige begrotingsflexibiliteit zo snel mogelijk in te willigen, wordt voorgesteld om de informatie-aanlevering zo snel als mogelijk op te starten. In die zin lijkt het dienstig om reeds in het Draft Budgetary Plan voor 2027 aan te kondigen dat Vlaanderen in 2028 een “temporary blip” in de uitgavengroei zal hebben.

B. ESR-TOETS

De ESR-impact van voorliggende Vlaamse energietaxshift is gelijklopend aan de budgettaire impact zoals beschreven onder luik 3.A.

Met betrekking tot de 174,6 miljoen euro aan middelen ter verdere verlaging van de elektriciteitsfactuur die via de werking van het Vlaams Klimaatfonds ter beschikking zullen worden gesteld op basis van de verwachte inkomsten uit ETS2, wordt er vooreerst uitgegaan van een zogenaamd burden sharing akkoord, hetzij een verderzetting van het huidige prefinancieringsmechanisme voor uitgaven van het Vlaamse Klimaatfonds vanuit de Vlaamse begroting. Daarnaast dient er ook op gewezen te worden dat volgens de huidige MGDD-aanrekeningsregels van inkomsten uit emissiehandel, de inkomsten uit ETS2 pas in 2029 als ESR-aanrekenbare inkomst kunnen worden ingeschreven.

De Vlaamse regering neemt zich evenwel voor om – mede in het licht van de te verwachten prijsverhoging van fossiele brandstoffen vanaf 2028 – om haar uitgavenpad reeds vanaf 2028 te verhogen ten belope van de te verwachten extra discretionaire inkomsten uit ETS2-emissies vanaf 2028 en dit zowel op basis van de communicaties van EU-commissaris Hoekstra omtrent de versnelde aanwendungsmogelijkheden van ETS2-ontvangsten¹⁶, zowel als op basis van de in het Europese begrotingskader voorziene mogelijkheden tot ex-ante- of ex-post-aanvaarding van begrotingsflexibiliteit voor dit soort van specifieke situaties.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Aan de REG-openbaredienstverplichtingen en de daarmee gepaard gaande premies worden geen wijzigingen aangebracht. Dit ontwerpbesluit heeft daardoor geen rechtstreekse budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Bij verschuiving 2 verloopt de opvolging van de REG-ODV's door de aardgasdistributienetbeheerder volledig analoog aan de huidige opvolging door de elektriciteitsdistributienetbeheerder. In de feiten betreft het dezelfde rechtspersonen en is er dus ook bij hen geen specifieke bijkomende operationele impact te verwachten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

¹⁶ - https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_25_2469

- https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/unlocking-eu3-billion-investment-opportunities-decarbonisation-buildings-and-road-transport-2026-02-04_en

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet na de eerste principiële goedkeuring conform artikel 7.5.1, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voor advies worden voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet daarna het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, ermee te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Nutsregulator, de SERV en de Minaraad met het verzoek hun advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE